

ΤΑΞΗ Β΄

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ

1. Ποια είναι η σχέση της γλώσσας με τη σκέψη; Ποια, κατά τη γνώμη σας, προηγείται της άλλης; Να τεκμηριώσετε την άποψή σας.
2. Ποια είναι η θεωρία του Νόαμ Τσόμσκι για τη γλώσσα; Τι αποτέλεσμα έχει η υιοθέτησή της για την μελέτη των γλωσσών;
3. Υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στις φυσικές και τις τεχνητές γλώσσες; Διατυπώστε τον προβληματισμό σας.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

4. Να παρατηρήσετε τον πίνακα στη σελίδα 35. Ποιον προβληματισμό εκφράζει; Μπορείτε να τον αναπτύξετε;
5. Ποια είναι, κατά τη δική σας γνώμη, η σχέση ανάμεσα στα πράγματα και τις λέξεις που τα περιγράφουν;
6. Ποια είναι η θεωρία του Πλάτωνα για την εν λόγω σχέση;
7. Να κρίνετε την θεωρία του Πλάτωνα. Σε ποια σημεία πιστεύετε ότι έχει δίκιο και σε ποια σημεία διαφοροποιείστε;
8. Ποια είναι η άποψη του Αριστοτέλη και πώς αυτή διαφοροποιείται από την άποψη του Πλάτωνα;
9. Να εξηγήσετε τον όρο «καθολικές έννοιες».
10. Να κρίνετε την Αριστοτελική θεωρία, τεκμηριώνοντας την άποψή σας.
11. Να αναφερθείτε στις υπόλοιπες θεωρίες που αναπτύχθηκαν αναφορικά με τη σχέση πραγμάτων και λέξεων.
12. Ποια αντίφαση εντοπίζεται στην θεωρία του νομιναλισμού;
13. Ποιες είναι οι αντιρρήσεις και τα προβλήματα που εγείρονται κατά την μελέτη των θεωριών του Βιτγκεστάιν και του Όστιν; Ποια είναι η δική σας άποψη;
14. Να διαβάσετε το κείμενο 4 στη σελίδα 40 και να το σχολιάσετε.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

15. Ποιοι προβληματισμοί ανέκυπταν κατά την προσπάθεια ορισμού της λογικής; Με ποιόν τρόπο αντιμετωπίστηκαν;
16. Να αναφερθείτε με συντομία στους βασικότερους σταθμούς στην εξέλιξη της λογικής.
17. Η λογική αποτελεί μέρος της φιλοσοφίας, εργαλείο της, ή ανεξάρτητη επιστήμη; Να τεκμηριώσετε την άποψή σας.

18. Να προσδιορίσετε τους όρους: πλάτος, βάθος, γένος, είδος, προσεχές γένος, προσεχές είδος.
19. Σελίδα 57, ερωτήσεις 1, 2.
20. Για ποιόν λόγο το βάθος μιας έννοιας είναι μεγαλύτερο από το βάθος του προσεχούς γένους;
21. Τι είναι η ειδοποιός διαφορά; Να δώσετε ορισμένα παραδείγματα. Με ποιον τρόπο χρησιμοποιούμε σήμερα την έννοια;
22. Ποιες είναι οι πιθανές εκδοχές που προκύπτουν από τη σύγκριση δυο εννοιών ως προς το πλάτος; Να δώσετε ένα παράδειγμα για κάθε μια.
23. Ποιες είναι οι πιθανές εκδοχές που προκύπτουν από τη σύγκριση δυο εννοιών ως προς το βάθος; Να δώσετε τρία ζεύγη αντιφατικών και τρία ζεύγη αντίθετων εννοιών.
24. Πότε μια πρόταση είναι καταφατική, αποφατική, καθολική, μερική;
25. Σελίδα 57, ερώτηση 4.
26. Να μελετήσετε το λογικό τετράγωνο στη σελίδα 55 και να το σχολιάσετε.
27. Ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά των συλλογισμών;
28. Τι ονομάζεται ελάσσων όρος και τι μέσος όρος;
29. Ποια είναι τα πιθανά σχήματα συλλογισμών; Να δώσετε ένα παράδειγμα για κάθε σχήμα.
30. Σελίδα 57, ερώτηση 5.
31. Να διαβάσετε προσεκτικά το κείμενο 2 στη σελίδα 56. Στη συνέχεια, να αναφερθείτε στις απόψεις που διατυπώνονται και να τις σχολιάσετε.
32. Να διαβάσετε την κριτική για πού έχει διατυπωθεί για την αριστοτελική λογική (κείμενα Α, Β) και να διατυπώσετε την άποψή σας.
33. Να αναζητήσετε πληροφορίες για τον αντίκτυπο που έχει η αριστοτελική λογική στη σύγχρονη κοινωνία.

ΚΕΙΜΕΝΑ:

Α. fuzzy logic (απόσπασμα από forum)

Η αριστοτελική λογική είναι διακριτή. Μια πρόταση μπορεί να είναι αληθής ή ψευδής (ή και εκτός λογικής). Η ασαφής λογική είναι συνεχής. Ανάμεσα στο αληθές και στο ψευδές υπάρχουν άπειρες διαβαθμίσεις. Μία πρόταση μπορεί να είναι 34.68% αληθής. Προφανώς οι αριστοτελικές προτάσεις είναι υποπεριπτώσεις: προτάσεις με 100% ή 0% δείκτη αλήθειας.

Παράδειγμα:

Αν μου ανήκει εξ αδιαιρέτου 25% ένα οικοπέδο, αριστοτελικά αυτό διατυπώνεται "μου ανήκει το 25% του οικοπέδου". Ασαφώς λογικά, διατυπώνεται "μου ανήκει το οικοπέδο" με βαθμό αλήθειας 25%. Αριστοτελικά, δε συνδέει τίποτα όλους αυτούς που τους ανήκει ένα οικοπέδο με όλους αυτούς που τους ανήκει το 25% ενός οικοπέδου. Πρόκειται για δύο εντελώς διαφορετικά σύνολα. Στην ασαφή λογική όμως, αυτός που του ανήκει 25% του οικοπέδου και αυτός που του ανήκει 100% του οικοπέδου εντάσσονται στο ίδιο σύνολο. Απλώς ο ένας είναι "κατά 25% τέτοιος" ενώ ο άλλος είναι "κατά 100% τέτοιος". Περισσότερο να πω, πως πρόκειται για μία ακόμα από τις περιπτώσεις που από τους Προγόνους Μας Που Ανακάλυψαν Σχεδόν Τα Πάντα Εκτός Ίσως Από Τις Μπανάνες, διέφυγε μία ακόμα "μικρολεπτομέρεια", από αυτές που ανοίγουν ολόκληρους επιστημονικούς και φιλοσοφικούς

κλάδους. Σε πρακτικό επίπεδο, η αριστοτελική λογική (ακριβέστερα η συγγενής της Αλγεβρα Boole) βρίσκεται πίσω από τους Η/Υ. Η ασαφής λογική βρίσκεται πίσω από απαιτητικά συστήματα αυτομάτου ελέγχου, που χρησιμοποιούνται σε ερ κοντίσιον, αυτόματους πιλότους ελικοπτέρων κλπ. Η ασαφής λογική είναι πολύ πιο κοντά στον πραγματικό κόσμο. Η αριστοτελική λογική χρειάζεται την απομόνωσή της για να λειτουργήσει.

B. Κριτική για την αριστοτελική λογική (<http://www.abelard.org/category/category.php>)

By Aristotelian logic, I mean category logic, excluded-middle logic, on/off logic, either/or logic. No greys – only black and white. This false ‘logic’ lies at the heart of authoritarianism, conflict, and a great deal of inadequate ‘science’. You are either for us or against us. He ‘is’ ‘good’ or he ‘is’ ‘bad’ . You did, you didn’t. ‘Dyslexia’ is caused by ‘genetics’ or ‘brain trauma’. Aristotelian logic is also called by some, ‘Descartian logic’. The problems caused by Aristotelian logic are legion and accumulate. They include the mis-use of ‘properties’, as well as a failure to match ‘theory’ to the real world. Those who take a pragmatic/empirical approach are less likely to be caught by the consequences of this theoretical paradigm.. In this document, the elements in the green and yellow boxes refer to the fundamentals of rational communication. Much of the rest of the document is given over to describing the fundamental errors in Aristotelian logic.

Γ. Η αξία του Αριστοτέλη

Αν και έχει κατηγορηθεί από τις φεμινίστριες για τις απόψεις του για τις γυναίκες, ο Αριστοτέλης παρ’ όλα αυτά αποτελεί τη βάση των θεωριών όχι μόνο της Nussbaum αλλά και άλλων φεμινιστριών νομικών. Για παράδειγμα, η Linda Hirshman (1992) ισχυρίζεται πως η πρακτική λογική του Αριστοτέλη σε συνδυασμό με την αρεταϊκή ηθική του και τον κοινοτισμό του, μπορεί να βοηθήσει στη θεμελιακή κριτική του επιστημονικού ρεαλισμού και του φιλελευθερισμού, που με το υψηλό επίπεδο αφαίρεσής τους συμβάλλουν στην ουσιαστική ανισότητα ανδρών και γυναικών (βλ. επίσης Posner 1992).